

Aan de demissionair minister van Binnenlandse Zaken en  
Koninkrijksrelaties  
dr. R.H.A. Plasterk  
Postbus 20011  
2500 EA DEN HAAG

Onderwerp  
Rapportage College voor de Rechten  
van de Mens over de toegankelijkheid  
van verkiezingen voor mensen met een  
beperking

Datum  
23 juni 2017  
Ons kenmerk  
2017/0051/AvD/JHD/IC

Geachte heer Plasterk,

Het College voor de Rechten van de Mens (hierna: College) houdt sinds juli 2016 toezicht op de naleving van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. In het VN-verdrag is onder andere bevestigd dat mensen met een beperking kiesrecht hebben. Naar aanleiding van signalen van mensen met een beperking dat zij moeite hadden met stemmen, heeft het College onderzoek laten doen naar de toegankelijkheid van verkiezingen. Het onderzoek is uitgevoerd door het NIVEL en het Trimbos-instituut. Hierbij stuur ik u de resultaten van dat onderzoek toe.

Het onderzoek richt zich op de ervaringen van mensen met een lichamelijke, visuele, verstandelijke beperking of psychische aandoening. Er is gevraagd naar de obstakels die zij tegenkwamen bij de Tweede Kamerverkiezingen van 15 maart 2017 en oplossingen die de verkiezingen voor hen toegankelijker maken.

Uit het onderzoek blijkt dat stemmen voor mensen met een visuele of met een verstandelijke beperking soms problematisch is. Zij ervaren veel moeilijkheden in de voorbereiding op het stemmen en bij het invullen van het stembiljet. Mensen met een lichamelijke beperking of met een psychische aandoening ervaren relatief minder problemen, maar ook zij hebben behoefte om het stemmen toegankelijker te maken.

Het College heeft op basis van het onderzoek dan ook verschillende aanbevelingen geformuleerd. Zo zouden veel mensen met een beperking gebaat zijn bij een eenvoudiger stembiljet. Ook is het de moeite waard om verschillende manieren om te stemmen te overwegen, zoals de stemcomputer of stemmen per post. In de instructie voor stembureau medewerkers moet extra aandacht worden besteed aan de regels over hulp in het stemhokje voor mensen met een lichamelijke beperking van een persoon naar eigen keuze. Verder zou de Kieswet gewijzigd moeten worden om ook hulp in het stemhokje voor mensen

Pagina 1 van 2

met een verstandelijke beperking mogelijk te maken. Ten slotte beveelt het College aan om informatie over de verkiezingen en stemproces in eenvoudige taal beschikbaar te maken op een toegankelijke website van de overheid.

Vanzelfsprekend licht ik de bevindingen graag toe in een gesprek. Mocht u naar aanleiding van deze brief of de rapportage nog vragen hebben, dan kunt u contact op (laten) nemen met Justin Hoegen Dijkhof, onderzoeker en beleidsadviseur ([j.hoegendijkhof@mensenrechten.nl](mailto:j.hoegendijkhof@mensenrechten.nl)).

Hoogachtend,



mr. Adriana C.J. van Doijeweert  
Voorzitter

Bijlage: Rapportage